ומשתין מים ערום לפני מטתו והמשמש מטתו בפני כל חי אמר ליה רב יהודה לשמואל ואפי' לפני עכברים א"ל *שננא לא *אלא כגון של בית פלוני שמשמשין מטותיהן בפני עבדידם ושפחותידם ואינהו מאי דרוש °שבו לכם פה עם החמור *עם הדומה לחמור רבה בר רב הונא מקרקש זגי דכילתא אביי באלי דידבי *רבא באלי פרוחי אמר ר"ש בן יוחי ה' דברים הן שהעושה אותן מתחייב בנפשו ודמו בראשו *האוכל שום קלוף ובצל קלוף וביצה קלופה והשותה משקין מזוגין שעבר עליהן הלילה והלן בבית הקברות והנוטל צפרניו וזורקן לרה"ר והמקיז דם ומשמש מטתו: האוכל שום קלוף כו': ואע"ג דמנחי בסילתא ומציירי וחתימי רוח רעה שורה עליהן ולא אמרן אלא דלא שייר בהן עיקרן או קליפתן אבל שייר בהן עיקרן או קליפתן לית לן בה: והשותה משקין מזוגין שעבר עליהן הלילה: אמר רב יהודה אמר שמואל והוא שלנו בכלי מתכות אמר רב פפא וכלי נתר ככלי מתכות דמו וכן אמר רבי יוחנן והוא שלנו בכלי מתכות וכלי נתר ככלי מתכות דמו: והלן בבית הקברות: *כדי שתשרה עליו רוח טומאה זימנין דמסכנן ליה: והנוטל צפרניו וזורקן לרשות הרבים: מפני שאשה מעוברת עוברת עליהן ומפלת ולא אמרן אלא דשקיל בגנוסטרי ולא אמרן אלא דשקיל דידיה ודכרעיה ולא אמרן אלא גז מידי בתרייהו אבל גז מידי בתרייהו לית לן בה ולא היא לכולה מילתא חיישינן ת"ר *ג' דברים נאמרו בצפרנים א) שורפן חסיד קוברן צדיק זורקן רשע: והמקיז דם ומשמש מטתו: *דאמר מר מקיז דם ומשמש מטתו הויין לו בנים ויתקין הקיזו שניהם ושמשו הויין לו בנים בעלי ראתן אמר רב ולא אמרן אלא דלא טעים מידי אבל טעים מידי לית לן בה אמר רב חסדא אסור לו לאדם שישמש מטתו ביום שנאמר °ואהבת לרעך כמוך מאי משמע אמר אביי *שמא יראה בה דבר מגונה ותתגנה עליו אמר רב הונא *ישראל קדושים הם ואין משמשין מטותיהן ביום אמר רבא *ואם היה בית אפל מותר *ות"ח מאפיל בכסותו ומשמש תנן או תשמש לאור הנר אימא תבדוק לאור הנר ת"ש אע"פ שאמרו המשמש מטתו *לאור הנר הרי זה מגונה אימא הבודק מטתו לאור הנר הרי זה מגונה תא שמע ושל בית מנבז המלך היו עושין ג' דברים ומזכירין אותן לשבח היו משמשין מטותיהם ביום ובודקין מטותיהם במילא פרהבא ונוהגין טומאה וטהרה בשלגים קתני מיהא משמשין מטותיהן ביום אימא בודקין מטותיהם ביום הכי נמי מסתברא דאי ס"ד משמשין מזכירין אותן לשבח אין ה"נ דאגב דאיכא אונס שינה מגניא באפיה ובודקין מטותיהן במילא פרהבא מסייע ליה לשמואל דאמר שמואל *אין בודקין את המטה אלא בפקולין או בצמר נקי ורך אמר רב היינו דכי הואי התם בערבי שבתות הוו אמרי מאן בעי פקולי *בנהמא ולא ידענא מאי קאמרי אמר רבא הני שחקי דכיתנא מעלי לבדיקה איני והא תנא דבי מנשה *אין בודקין את המטה לא בעד אדום ולא בעד שחור ולא בפשתן אלא בפקולין או בצמר נקי ורך לא קשיא הא בכיתנא הא במאני דכיתנא ואיבעית אימא הא והא במאני דכיתנא הא בחדתי הא בשחקי נוהגין טומאה וטהרה בשלגין *תנן התם *שלג אינו לא אוכל ולא משקה חישב עליו לאכילה אינו מטמא טומאת אוכלין למשקה מטמא טומאת משקין נטמא מקצתו לא נטמא כולו *נטהר מקצתו נטהר כולו הא גופא קשיא אמרת נטמא מקצתו לא נטמא כולו והדר תני נטהר מקצתו נטהר כולו למימרא דנטמא כולו אמר אביי *כגון שהעבירו על אויר תנור *דהתורה העידה על כלי חרס

אפילו

א) [כמ"ק יתי' ליתא בקונטרס לדיק שורפן חסיד אורקן וכו' וכן יקבן לכיום ודע תני' כפרון שכן שלא אורקן רשע שורפן חסיד קוברן לדיק]

מקרקש זגי. פעמונים התלויים בכילה שסביב מטתו מקשקשן בעת תשמיש לקול כלי ביתו מהם: **באלי דידבי.** מגרש הזבובים שלא לשמש מטתו בפני כל חי: **פרוחי.** יתושים: **דמו בראשו.** נענש על עצמו וסובת דמו כדרשת ממט לאמר מיתתו ולאיה לנכר ותמו כראשטו דמרגלים (יהושע ב) סובת דמו יהא מוטל בראשט(א): **ומתחייב בנפשו.** כלומר הוא גורם לעצמו: **שעבר עליהם הלילה.** אכולהו קאי אשום ובצל ומשקין: **בסילתא.** סל: **עיקרן.** שערות שבראש השום והבצל: **רוח טומאה.** כמדת הצלים שקורין גרמנטי"ר האוחזים את העיניים: **בגנוסטרי.** מספרים: **חסיד.** עדיף מצדיק. כשקוברן איכא למיחש דהדרי ומגלו: **ויתקין.** אלשים: **בעלי ראתן.** אלשים יותר מדאי שיש להם שרץ במוחם כדאמר בכתובות (עז:): **תלמיד חכם.** דידע לאצטנועי נפשיה: **אף על פי שאמרו המשמש מטתו כו'.** כדאיתא בברייתא לעיל בריש שמעתין (טז:) ומסקנא או משמש לאור הנר אלמא מגונה הוא דהוי אבל איסורא ליכא מדקתני או תשמש והשתא ליכא למימר תבדוק דא"כ מאי אע"פ שאמרו כו': **אימא הבודק מטתו לאור הנר כו'.** משום דלא מיבדיק שפיר אפ"ה או תבא שני עדים לכל תשמיש או תבדוק לאור הנר: **מילא פרהבא.** קוטו"ן. מתוך שהוא לבן נראים בו טיפה כחרדל. לישנא אחרינא צמר נקי ורך: **ומזכירין חכמים אותן לשבח.** בתמיה. נהי לאו הוה מותר בעלמא הוה תמיה לן וכ"ש שמזכירין לשבח ומה הוא שבחן: **אונס שינה.** מתוך שהוא נאנס בשינה אינו מתאווה לה כל כך ומשמש לקיום מצות עונה בעלמא או לרצותה ולבו קץ בה והוא מבני תשע מדות דאמרו בנדרים (דף כ:): °**פקולין.** קוטו"ן: **דכי הואי התם.** בארץ ישראל: **בערבי שבתות.** זמן עונת פרושים ותלמידי חכמים מערב שבת לערב שבת: **שחקי דכיתנא.** בגדים בלויין של פשתן: **ולא בפשתן.** שאינו לבן ואין דם ניכר יפה אלא בעד לבן: שמקום לבנים² יותר מן החדשים: **חישב עליו וכו'.** דקרוב הוא להיות משקה יותר מאוכל: **לא נטמא כו'.** דאינו חבור אלא כל קורט בפני עצמו חשוב ואינו טמא אלא מקום מגע טומאה: **נטהר מקצתו.** כגון מישב עליו למשקה ונטמא טומאת משקין אלקא ליה השקה במקוה כשאר מים ולא משום טבילה דאין אוכל ומשקה נטהרין במקוה דלא כתיב טבילה אלא באדם וכלי אבל יין ולא שום משקה אין להם טהרה אלא (ב)מים ומשום זריעה דכי משיק להו הוו להו מבור מים שבכלי עם מי המקוה ובטילו להו גבייהו כדתנן (תרומות פ"ב מ"ו) שתילי תרומה שנטמאו ושתלן טהרו מלטמא אלמא מטהרא להו זריעה ומים כמים זו היא זריעתן: **נטהר מקצתו.** שלא נגעו המים אלא בפי הכלי: **נטהר כולו.** ומדקתני נטהר כולו מכלל דטמא כולו והיכי משכחת לה דנעשה טומאה בכולו: **שהעבירו.** לשלג: **על אויר תנור.** ושרץ בתוכו דנטמא מאויר כלי חרס: **דהתורה העידה.** כל אשר בתוכו יטמא (ויקרא יא):

ואפילו

1 בכ"י טפף: תילה.
2 בכ"י: שמקום רכים ולבנים.

ומשתין מים ערום לפני מטתו · דאמר בשבת (דף סב:) דקשה לעניות ויש ספרים דגרסי הכא משמש מטתו ערום וכן הוא בויקרא רבה ומשמע שיש לו להיות לנוע בשעת תשמיש כדאמרינן בנדרים (דף כ:): **מקרקש** זגי · פ"ה פעמונים התלוים בכילה להוליך ממנו בני ביתו וקשה לר"ת דאין זו מדת צניעות ונראה לו כגירסת ר"ח והערוך [ערך גזז] מקרקש גזי זבובים דאמר בבכורות (דף ז:) דבש הגזין והצירעין והוי דומיא דאביי דבאלי דידבי ורבא דבאלי פרוחי: **שמשמשין** מטותיהן בפני עבדיהן · ומיירי בלילה או במקום אפל דבמקום אורה אפי' בגלה לפני עבדיהם אסור: **שורפן** חסיד · ב) דליכא למיחש שמא יתגלו וכערוך [ערך שלם] פירש שריפת לשון חזקה לארס וכן כל דבר הבא מן האדם כדאמר בס"פ כלל גדול (שבת דף עה:) גבי דם הנדה אידי דחלשא לא מגנסה לשונרא ולכך הוא חסיד שמחמיר לשורפן אע"ג שמזיק לו: **אימא** בודקין מטותיהן ביום · ולכן מזכירין לשבח דאע"ג דאמרו ב"ש צריכה ב' עדים על כל תשמיש ותשמיש ולב"ה די בב' עדים כל הלילה ומעיינה בהן למחר מ"מ מודו דאם רוצה לעיין בלילה לאור הנר הרשות בידה: **הא** בחדתי הא בשחקי · תימה דבפ"ק דשבועות (דף ו:) גבי שאת כצמר לבן שניה לה כקרום ביצה ומפרש כמו גלימא דכיתנא ושחקיה משמע שאחרת לבן מן הישן וי"ל דהתם בגלימא שאין רגילות לכבס והכא בחלוק ובגלימא כו שמכבסין תדיר ועוד י"ל דהתם לענין חשיבות איירי כי הא דלעיל כגון סטר מלכא וריש גלותא*):

*) [ועי' תוס' שבועות ו: ד"ה גלימא]:

אפילו

תוספי הרא"ש

מקרקש זגי בכלתית · פרש"י ז"ל פעמונים התלויים בכילה להשמיע קול שיפרשו ממנו ול"נ לר"ת דאין זה צניעות להודיע לבני ביתו שהוא רוצה לשמש ונראה לו כפי' הערוך דגרסי' גזי שהוא מין זבובים דאמרינן במס' (פרורות) בכורות הגזין והצרעין דומיא דרב פפא ואביי דבלו דידבי ופרוחי אלא שכל אחד מוסיף צניעות (להבריח) [להבריח] עוד הקטנים יותר: **הנוטל** צפרניו וזורקן לרה"ר · במ"ג דמו"ק אמרינן ר"ש לא במקומן לא מוקי: **שורפן** חסיד · פי' הערוך משום דשריפת צפרנים או כל דבר שהוא מגופו מזיק לו וגם מסריח לו בשעת שריפה הלכך מיקרי חסיד: **הא** בחדתי הא בעתיקי · תימה דאמרינן בפ"ק דשבועות גבי שאת כצמר לבן שניה לה כקרום ביצה ופי' כמו גלימא דכיתנא ושחקיה משמע דהחדש לבן מן הישן וי"ל דהא דשמעתין ע"י שהוא עתיק משום הרכות ולא משום הלבנונית וי"ל דשם איירי לענין חשיבות דומיא דהתם דלעיל שכור מלכא וריש גלותא: (מכאן ואילך שייך לע"ב) ואפי' מלא חרדל · לאו דוקא דאין אוכל מקבל טומאה פחות מכביצה: **דם** העליית טהור · תימה מנא לן דטהור וכ"ת משום דלקמן נפקא לן מקרא ה' דמים הם העליית לאו משום תורא א"כ דם הנמצא בפרוזדור לפני הוי ספק וי"ל דהיינו טעמא דטהור דכתיב בקרא ממקור דמיה ולא טמא הכתוב אלא דם המקור והיינו החדר שמצויין שם רוב דמים שהוא מקור נובע · תי"ל דכיון דנפקא לן מקרא ה' דמים א"כ לא טמא הכתוב אלא במקום שכלן מצויין וקים לתו דבעלייה לא משתכחו כולהו: והא אנן תנן שחוקתו מן המקור · ותימה והא מתני' נמי קתני ספק טמא וספיקא ליה ספיקו והאי טמא ר"ל דרבנן הוה ידע דאתנהו לא קאמרי הכי ע"ל דמתני' אין להרש כיון דקתני בהדיא שחזקתו מן המקור ורש"י דייק דספיק טמא ולא והאי פירוקן מן הלול ולהרין ספיק טהור ראי סבירא להו מן הלול ולפנים והאי טמא והוה להו לאשויי ספקא מן הלול ולהרין וליכא למימר דסבירא להו כלישני דבתר חזקה אזלת ראי"כ לא הוה להו למימר ספיקו טמור ולהכי לישנא ליכא ספיקא והא דאמרינן דספיקי

א* [טוש"ע א"ח סי' רמ סעיף א]:
א** [טוש"ע א"ח סי' רמ סעיף ו וטוש"ע אה"ע סי' כה סעיף ב]:
סב א טוש"ע א"ח סי' רמ סעיף ה:
סד ב מיי' פ"ד מהל' דעות הלכה יט:
סה ג מיי' פכ"א מהל' איסורי ביאה · דין זה לא הוכיחו כרמב"ם ועי' בה"מ הל' · סמג לאוין קכו טוש"ע א"ח סימן רמ סעיף יא [וברב אלפס פירוקין פ"י דף קכד. אמר רבא ואם היה בית אפל מותר ואמר רבא ואיתימא רב פפא ותלמיד חכם מאפיל בכסותו ומשמש]:
סו ד מיי' שם הלכה י טוש"ע שם בהגה"ה [וברב אלפס שם]:
סז ה ו מיי' פ"ד שם הלכה יז סמג לאוין קיא טוש"ע י"ד סי' קצו סעיף ו:
סח ז ח מיי' פ"ב מהל' טומאת אוכלין הלכה כב:

לעזי רש"י
גרמנטי"ר [גרימנטי"ר]. לדרוש אל המתים.
קוטו"ן. כותנה.

[כריתות ו. וש"נ ושם"ש בס"ד תענית כז: פירוש של מלה שונא]

קדושין עת. יבמות סב. ב"ק מט. כתובות קיא.

פס' ד"א פ"א

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דמו וכו' ומתחייב בנפשו כצ"ל: (ב) ד"ה נטהר וכו' אלא במים ומשום:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה פקולין קוטו"ן · פי' מגילה יז ע"ב ברש"י ד"ה בפקולי ועי' בערוך ערך פקל ובת"ק:

[סנהדרין סה: פ"ש פרש"י]

[מ"ק יח.]

כתובות סב: גיטין עי

קדושין ממ:

כבה פ. פ"ט ער סה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

גמ' א] מקצתו מטהר [illegible]

[סייט המשים נלגן נקים הכוכים כי אם לוהם אשר הוא אוכל מהן ענין פקל כ']

תוספתא דטהרות פ"ב [ועמ"ש בס"ד על הגליון ועי' פרש"י] סוף פ"ב דטהרות

[חולין כד:]

מוסף רש"י שבו לכם פה. שלמור עבד לגרהם הוה (יבמות סב.). באלי דידבי. שהיה מגרש זבובין ממטתו בשעת תשמיש משום צניעות, דאסור לשמש מטתו בפני כל חי (ערכין ו. ושם הגירסא כייל דודבי). שתשרה עליו רוח טומאה. שד של בית הקברות יסא לוהבו ומסייעו בכשפיו (סנהדרין סה:). הויין לו בנים ויתקין. אלשים (כתובות עז:) אם נתעברה באותו תשמיש (גיטין ע.). בעלי